

La liturgie longue zoroastrienne.
3. Changement et continuité du récitatif

Alberto Cantera
 Collège de France
 28 Mai 2013

Schéma

1. Nouveaux apports pour le débat sur l'existence indépendante de la liturgie longue
2. L'antiquité du récitatif de la liturgie
3. L'antiquité de la variété liturgique
4. Variation synchronique dans la liturgie longue
5. L'évolution de la liturgie longue
6. Différences dans le récitatif entre les manuscrits iraniens et les indiens

1. N28.31-47 et la liturgie longue du Y0 au Y27.9

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīspērad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
Y0.1	N28.31 ^a : zōt ka andar ō yazišn āyēd az kust ī dašn pad gāh ī ātrawaxšān be estīšn u-š war ō ātaxš ud barsom rōn kunišn ašəm. vohū. 3 gwptn' frauarāne. čē gā dārēd	YDE PWN p'ty'p krtn' OL y g'h 'tlwhš<>n OZLWN-tn OL wl 'thšg's W blswm krtn <i>ašəm. vohū.</i> 3 gwptn' <i>frauarāne. mazdaiasnō. zarađuštriš. ...</i>	YDE PWN p'ty'p krtn' OL y g'h 'tlwhš<>n OZLWN-tn OL wl 'thšg's W blswm krtn <i>ašəm. vohū.</i> 3 gwptn' <i>frauarāne. mazdaiasnō. zarađuštriš. ...</i>	YDE PWN p'ty'p krtn' OL y g'h 'blt'n' OZLWN-tn wl OL 'thšg's W blswm krtn <i>frauarāne. mazdaiasnō. zarađuštriš. ...</i>
Y0.2	N28.31b: pad mān ī gēhān tauua. ātarš puθra. ahurahe. mazdā. xšnaoθra. ast kē ēdōn gōwēd ay hamē āθrō. <i>ahurahe. mazdā. tauua. ātarš puθra. ahurahe. mazdā. xšnaoθra.</i>	PWN m'n y 'thš āθrō. <i>ahurahe. mazdā. tauua. ātarš puθra. ahurahe. mazdā. xšnaoθra. yasnāica. vahmāica. xšnaoθrāica. frasastaiiaēca.</i>		PWN m'n y 'thš āθrō. <i>ahurahe. mazdā. tauua. ātarš puθra. ahurahe. mazdā. xšnaoθra. yasnāica. vahmāica. xšnaoθrāica. frasastaiiaēca.</i> PWN m'n y ŠPYL'n' <i>tauua. ātarš puθra. ahurahe. mazdā. xšnaoθra. yasnāica. vah.. x. fra.</i>
Y0.3 ^a	N28.32 ^a : ka az ān kē barsom bandēd parāhōm kard wāz az ōy gīrišn ka nē [[ēn wāzag-ē]], ka az xwēš gīrēd weh-iz ast	HT hm zwt NPŠE tn' yšt s'htk YHWWN-yt <i>yaθā. ahū. vairiiō. zaotā. frā.mē. mrūtē.. .. OD LOYŠE</i> HT l'spyk yšt shtk YHWWN-yt zwt <i>yaθā. ahū. vairiiō. yō. zaotā. frā.mē. mrūtē.</i> l'spyk <i>aθā. ratuš. krtn'</i>	HT hm zwt NPŠE tn' yšt s'htk YHWWN-yt <i>yaθā. ahū. vairiiō. zaotā. frā.mē. mrūtē.. .. OD LOYŠE</i> HT l'spyk yšt shtk YHWWN-yt zwt <i>yaθā. ahū. vairiiō. yō. zaotā. frā.mē. mrūtē.</i> l'spyk <i>aθā. ratuš. krtn'</i>	HT hm zwt NPŠE tn' yšt s'htk YHWWN-yt <i>yaθā. ahū. vairiiō. zaotā. frā.mē. mrūtē.. .. OD LOYŠE</i> HT l'spyk yšt shtk YHWWN-yt zwt <i>yaθā. ahū. vairiiō. yō. zaotā. frā.mē. mrūtē.</i> l'spyk <i>aθā. ratuš. ašāčēčē. haca. frā. ašauua. vīduuā. mraotū. HT l'spyk yšt shtk YHWWN-yt zwt yaθā. ahū. vairiiō. yō. zaotā. frā.mē. mrūtē. l'spyk aθā. ratuš. ašāčēčē. haca. frā. ašauua. vīduuā. mraotū</i>

Cantera - 3. Changement et continuité du récitatif

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīsperad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
Y0.3b	N28.32b: Āzādmard guft hād harw yazišn-ē ā n xūbtar ka (*az) raspīg ī abēgumān wāz frāz gīrēd ud ātaxšgāh pad pādyaḅ be kunēd harw kē andar ān yazišn kār-ē kāmēd kardan wāz az ōy gīrēd u-š wāz frāz gīrēd u-š az kust ī frabardārān šawišn u-š ātaxš sar ī barsom andar kunišn u-š pad 3 ašəm. vohū. ātaxšgāh pad adyaḅ be kunišn	OD gyw'k zwt OL kwstk y TWB OZLWNtn' mdy'n 'tyšt LAWHL OL kwstk' LOYŠE blswmd'n krtn' PWN <i>ašəm. vohū.</i> 3 'tyšt LAWHL OL kwstk TWB šwstn' AMT-š šwstn' AP-š YDE PWN p'ty'p' LAWHL krtn'	OL kwstk y TWB OZLWNtn' mdy'n y 'tyšt LAWHL OL kwstk' TWB šwstn' AMT-š <šwstn'> AP-š YDE PWN p'ty'p' LAWHL krtn'	OL kwstk y TWB OZLWNtn' mdy'n 'tyšt LAWHL OL kwstk' TWB OZLWNtn' mdy'n 'tyšt BYN OBYWDWN-tn' PWN <i>ašəm. vohū.</i> 3 'tyšt LAWHL OL kwstk TWB šwstn' AMT-š šwstn' AP-š YDE PWN p'ty'p' LAWHL krtn'
	[It follows digression on the fireplace N28.33]			
Y0.3-4	N28.34: u-š ān 2 yatāhūweryō *ā <andar rāh> be gōwišn u-š abāz ō gāh ī zōtān šawišn u-š ēw gām (*az) barsom abāz *estišn u-š andar ō kār kunišn u-š frastuiie bun be kunišn tā <i>staomi ašəm</i> frāz gōwišn	APš <i>yaθa. ahū vairiō.</i> 2 BYN l's gwptn' PWN <i>šiiəoθananam</i> > LGLE l'st BYN zwtg's HNATWNtn' AP-š tls'k'syh' BRA YKOYMWN-tn' yzd'n' OL 'yzšn nw<h>yntytn' APš p'ty'pd'n' PWN p'ty'p LAWHL krtn' YDE PWN p'ty'p LWHAL krtn' <i>frastuiie. humatōibiiascā. hūxtōibiiascā. huuarštōibiiascā. maḅβōibiiascā. ...</i>	APš <i>yaθa. ahū vairiō.</i> 2 BYN l's gwptn' ZN<E> LGLE l'st BYN zwtg's HNATWNtn' AP-š tls'k'syh' BRA *yst't' yzd'n' OL 'yzšn nwhynytn' APš p'ty'pd'n' PWN p'ty'p LAWHL krtn' YDE PWN p'ty'p LWHAL krtn' cygwn PWN yšt npšt 'p'yt gwptn	AHL <i>yaθa. ahū vairiō.</i> 2 BYN l's gwptn' LGLE l'st BYN zwtg's HNATWNtn' AP-š tls'k'syh' BRA yst't' yzd'n' (i) OL 'yzšn HNHTWN-tn' p'ty'pd'n' PWN p'ty'p LAWHL krtn' <i>frastuiie. humatōibiiascā. hūxtōibiiascā. huuarštōibiiascā. maḅβōibiiascā. ...</i>
Y0.6	N28.34b u-š pad <i>staōmī</i> pāy i dašn andar (*gāh ī) zōtān nihišn u-š <i>ašəm vohū</i> ī dudīgar [[ī barsom]] gōwišn astg kē ēe don gōwēd ay hād <i>staōmi ašəm</i> ka nē pad barsom gōwēd ā nē šāyēd	zwt YDE QDM blswm HNHTWN-tn' <i>staōmī. ašəm.</i>		zwt YDE QDM blswm HNHTWN-tn' <i>staōmī. ašəm.</i> BRA gwbšn' APš blswm MN m'hlgw LAWHL YNSBWNšn'
	[N28.35 the priest has to stand up except for Y8.3-8]			
Y0.13		zwt W l'spyk cšm PWN 'thš W blswm d'lsn' zwt <i>yaθā. ahū. vairiō. zaotā. frā.mē. mrūtē.</i> l'spyk <i>yaθā. ahū. vairiō. yō. zaotā. frā.mē. mrūtē.</i> zwt <i>aθā. ratuš.</i> krtn' 'šmwhwk 3 gwptn'	zwt <i>yaθā. ahū. vairiō. zaotā.</i> l'spyk <i>yaθā. ahū. vairiō. yō. zaotā. frā.mē. mrūtē.</i> l'spyk <i>yaθā. ahū. vairiō. yō. zaotā. frā.mē. mrūtē.</i> zwt <i>aθā. ratuš.</i> krtn' 3 gwptn'	zwt W l'spyk cšmk PWN 'thš W blswm d'stn' zwt <i>yaθā. ahū. vairiō. zaotā. frā.mē. mrūtē.</i> l'spyk <i>yaθā. ahū. vairiō. yō. zaotā. frā.mē. mrūtē.</i> zwt <i>aθā. ratuš.</i> krtn' 3 gwptn'
Y0.14	N28.36 pad <i>*haiθiūuarštqm barsom frōd ō barsomdān nihišn ka nē nihēd ā nē šāyed</i>	plwt YTYBWN-sn' blswm OL blswmdn' HNHTWN-tn' AMT LA HNATWN-yt ' LA š'yt <i>xšnaoθra. ahurahe. mazdā. tarōidite. agrahe. mainiūš. haiθiūuarštqm. hiiat. vasnā. fərašōtəməm</i> AHL blswm MN m'hlgw LAWHL YNSBWNšn'	blswm QDM m'hlgw HNHTWN-tn' <i>xšnaoθra. ahurahe. mazdā. tarōidite. agrahe. mainiūš. haiθiūuarštqm. hiiat. vasnā. fərašōtəməm</i> blswm MN m'hlgw QDM OHDWN-tn' (?)	blswm QDM m'hlgw HNHTWN-šn' <i>xšnaoθra. ahurahe. mazdā. tarōidite. agrahe. mainiūš. haiθiūuarštqm. hiiat. vasnā. fərašōtəməm</i> AHL blswm MN m'hlgw LAWHL YNSBWNšn'

Cantera - 3. Changement et continuité du récitatif

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīsperad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
	N28.36b [digression about missin barsom twigs]			
Y0.15		<i>ašəm. vohū. 3 gwptn' yaθā. ahū. vairiō 4 gwptn' PWN šiiəoθanəm s'cšn' zwhl hm'k hwp BRA nkylšn'</i>	<i>šmw hwk 3 yt' hkwlyyywk 4 gwptn PWN KRA PWN šiiəoθanəm l'spyk 'ysm W bwd 1 t'k bl 'thš HNHTWN-tn' HT g's'nb'1 YHWWNyt 'ywk (?) 10 t'k QDM gwptn OL LGLE YKOYMWN-'tn'</i>	<i>ašəm. vohū. 3 gwptn' yaθā. ahū. vairiō 4 gwptn' ZNE gyw'k s'cšn' W zwhl hm'k hwp BRA nkylšn' W 'ysm W bwd OL 'thš YHBWNšn'</i>
Y1.1		<i>W PWN niuuəəðaiemi bwd OL 'thš YHBWNšn' W hšnwmm' PWN m'nšn pr'c OHDWNšn' W yzd'n' OL yčšn' KLYTWNšn'</i>	<i>PWN niuuəəðaiemi bwd OL 'thš YHBWNšn'</i>	<i>PWN niuuəəðaiemi bwd OL 'thš YHBWNšn' W hšnwmm' PWN m'nšn pr'c OHDWNšn' W yzd'n' OL yčšn' KLYTWNšn'</i>
Y2.1		<i>blswm<d>'n yšt' bwn zaōθra. āiiese. yešti. ... imaṭ. barəsma. blswm QDM m'hwlk HNHTWN-tn' haða.zaōθrəm. ...</i>	<i>zaōθra. āiiese. yešti. barəsma. āiiese. yešti: .... imaṭ. barəsma. āiiese. yešti. imaṭ. barəsma. ZNE gyw'k blswm BRA OL y m'hwlwy HNHTWN-tn' haða.zaōθrəm. ...</i>	<i>blswm d'n yšt' bwn' zaōθra. āiiese. yešti. barəsma. āiiese. yešti: barəsma. āiiese. yešti. ... imaṭ. barəsma. āiiese. yešti. imaṭ. barəsma. ZNE gyw'k blswm BRA OL y m'hwlwy HNHTWN-tn' haða.zaōθrəm. ...</i>
Y3.1	N28.36c ast kē ēdōn gōwēd ay hād ēdōn bawēd čiyōn pad srōš-drōn pad abāz guftan ēdōn čiyōn pad abārig abestāg pad srōš drōn drōn ud gōšūdag ān gyāg be nihišn frasast kār nēst u-š ēsm ud bōy 3 tāg az kust ī dašn be nihišn N28.37 ^a u-š pad *āsāyišn-ē harw tis-ē be nigerišn [[ka *āsāyišn-ē ast be <nē> nigerēd N28.37b [digression about mistakes by the recitation] N28.38 tā srōš-drōn xwardan wars ud hōmizag az barsom ōh pahrēzišn ka abar rasēd ā-šāyēd	<i>dlwn W *gwšwd'k 'sm W bwd 3 t'k HNHTWNtn' W PWN slwšdlwn' hm'k gyw'k' s'cšn' KRA MNDWM-1 hwp BRA nkylšn' OD slwšndlwn' OŠTEN-tn' ' -š hwm W wls W 'wlwl'm MN blswm OL p'hlyšn AMT-š LA PWN nkylšn' QDM YAMTWN-yt' ' -š'yt</i>	<i>slwšdlwn' bwn' dlwn W *gwšwd'k 'sm W bwd 3 t'k TME BRA HNHTWNšn' *plsst *k'1 LOYT slwš dlwn PWN bwn PWN *'syšn' KRA MNDWM-1 BRA nkylšn' OD slwšdlwn' OŠTEN-tn' wls W *hwmyck <MN> blswm KN p'hlyčšn AMT-š QDM YAMYTWN-yt' ' -š'yt hwm kmysth 3 t'k W 'wlwl'm p'lk-1 HNHTWN-tn'</i>	<i>slwšdlwn' bwn'</i>
Y3.20				<i>x'arəθəm. miiazdəm. āiiese. yešti. hauruuata. aməratāta. gāuš. hudā. xšnūmaine. sraošahe bwd OL 'thš YHBWNšn' ašīehe. taxmahe. tanumqəθrahe darši.draoš. āhūiriiehe. aoxtō.nāmanō. yazatahe</i>

Cantera - 3. Changement et continuité du récitatif

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīsperad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
Y3.21			<p><i>haoməmca.</i> <i>para.haoməmca. āiiese.</i> <i>yešti.</i> <i>xšnūmaine. zaraθuštrahe.</i> <i>spītāmahe.</i> <i>ašaonō. frauuaššē.</i> <i>aoxtō.nāmanō.</i> <i>yazatahe: aēsmq̄m. āiiese.</i> <i>yešti.</i> <i>*baoidi. xšnūmaine. tauua.</i> <i>āθrō. ahurahe.</i> <i>mazdā. puθra.</i> <i>aoxtō.nāmanō. yazatahe. 2</i> <i>b'l gwptn'</i></p>	<p><i>haoməmca. para.haoməmca.</i> <i>āiiese. yešti.</i> <i>... xšnūmaine. tauua. ā θrō.</i> <i>bwd OL thš YHBWNšn'</i> <i>ahurahe.</i> <i>mazdā. puθra. aoxtō.nāmanō.</i> <i>yazatahe.</i> <i>MN x'arəθəm. miiazdəm.</i> <i>āiiese. yešti. OD OL</i> <i>aoxtō.nāmanō. yazatahe 2 b'l</i> <i>gwptn' PWN ZK gyw'k</i> <i>QDM 'pplwpšt (??) OL 'thš</i> <i>YHBWN-tn'</i></p>
Y4.1-Y4.2			<p><i>... āθraēca. ahurahe.</i> <i>mazdā. raθβaēca.</i> <i>bərəzaitē. vīspaiiā. sqaçca.</i> <i>ašaonō.</i> <i>stōiš. yasnāica. vahmāica.</i> <i>xšnaoθrāica.</i> <i>frasastaiiaēca.</i></p>	<p><i>... āθraēca. ahurahe. mazdā.</i> <i>raθβaēca.</i> <i>bərəzaitē. vīspaiiā. sqaçca.</i> <i>ašaonō.</i> <i>stōiš. yasnāica. vahmāica.</i> <i>xšnaoθrāica.</i> <i>frasastaiiaēca. bwd 2 b'l OL</i> <i>y 'thš YHBWN-šn'</i></p>
Y4.24				<p><i>āač. dīš. āuuaē daiiamahī.</i> <i>KRA xšnaoθra 'ywk b'l bwd</i> <i>OL y 'thš YHBWN-šn'</i> <i>ašāunq̄m.</i> <i>frauuašinq̄m. uyrinq̄m.</i> <i>aiβiθūranq̄m.</i> <i>paoiriio.kaēšinq̄m.</i> <i>frauuašinq̄m.</i> <i>nabānazdištanq̄m.</i> <i>frauuašinq̄m.</i> <i>yasnāica. vahmāica.</i> <i>xšnaoθrāica.</i> <i>frasastaiiaēca</i></p>
Y7.25		<p><i>yaθā. ahū. vairiio. 2</i> <i>gwptn' PWN KRA</i> <i>šiiaoθinanq̄m 'ysm W bwd</i> <i>t'k-l pr'c OL y 'thš</i> <i>YBLWN-šn'</i></p>	<p><i>yaθā. ahū. vairiio. 2</i> <i>gwptn' PWN KRA</i> <i>šiiaoθinanq̄m 'ysm W bwd</i> <i>t'k-l pr'c OL y 'thš</i> <i>YBLWN-šn'</i></p>	<p><i>yaθā. ahū. vairiio. 2 g'n'</i> <i>hmyh' gwbsn'PWN KRA</i> <i>gwptn PWN KRA</i> <i>šiiaoθinanq̄m 'ysm W bwd</i> <i>HNATWN-tk' OL y 'thš</i> <i>bwlt'n'</i></p>
Y8.1		<p><i>ašaiia. dadq̄mi. x'arəθəm.</i> <i>miiazdəm. hauruuata.</i> <i>aməratāta. gāuš. hudā.</i> <i>haoməmca.</i> <i>para.haoməmca.</i> <i>aēsmq̄sca. 'ysm W bwd</i> <i>OL y 'thš blšn' baoidīmca.</i></p>	<p><i>ašaiia. dadq̄mi. x'arəθəm.</i> <i>miiazdəm. hauruuata.</i> <i>aməratāta. gāuš. hudā.</i> <i>haoməmca.</i> <i>para.haoməmca. aēsmq̄sca.</i> <i>'ysm W bwd OL y 'thš</i> <i>blšn' baoidīmca.</i></p>	<p><i>ašaiia. dadq̄mi. x'arəθəm.</i> <i>miiazdəm. hauruuata.</i> <i>aməratāta. gāuš. hudā.</i> <i>haoməmca. para.haoməmca.</i> <i>aēsmq̄sca. baoidīmca. 'ysm</i> <i>W bwd HNHTWN-k' OL y</i> <i>'thš YHBWN-tn'</i></p>
Y8.2	<p>N28.38 pad <i>ašaiia.nō. paiti.</i> <i>jamiū. hāwanān</i> <i>ul ō pāy estišn u-š</i> <i>x'arata. narō. be</i> <i>gōwišn ka nē</i> <i>gōwēd ēn kū šāyēd</i> <i>ayāb nē šā yēd ā-m</i> <i>nē rōšnag</i></p>	<p>l'spyk PWN g's y h'wn'n <i>x'arata. narō. aētəm.</i> <i>miiazdəm. yōi. dim.</i> <i>hañhāna. ašāca. frērətica</i></p>	<p>l'spyk PWN g's y h'wn'n <i>OZLWN-šn' W BRA</i> <i>gwbsn' x'arata. narō.</i> <i>aētəm. miiazdəm. yōi. dim.</i> <i>hañhāna. ašāca. frērətica</i></p>	
	<p>N28.39-40 Consequences of some mistakes</p>			

Cantera - 3. Changement et continuité du récitatif

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīsperad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
Y8.4		<i>ašəm. vohū</i> 'nwt'1 gwptn' GDE MN blswm LALA ŠBKWN-šn' hwm p'lk MN LOYŠE y skwlk bl OHDWN-tn' bl LOYŠE y skwlk zwhl HNATWN-tn' W LOYŠE zwhl nhwptn PWN HNA wyn' YHYTYWN-šn' MDYNA W slwšdlwn' hwltm' W PWME p'k krtn' GDE PWN p'ty'p' krtn' W QDM blswm HNHTWN-tn' <i>ašəm. vohū</i> 4 gwptn' <i>yaθā. ahū. vairiō</i> 2 gwptn'	<i>ašəm. vohū</i> 'nwt'1 gwptn' GDE MN blswm LALA ŠBKWN-šn' LOYŠE y zwhl nhwptn' slwšdlwn' OŠTEN-tn' W PWME p'k krtn' GDE PWN p'ty'p' krtn' W QDM blswm HNHTWN-tn' <i>ašəm. vohū</i> 4 gwptn' <i>yaθā. ahū. vairiō</i> 2 gwptn'	<i>ašəm. vohū</i> 3 gwptn' GDE MN blswm LALA YHSNN-šn' LOYŠE y zwhl nhwptn' slwšdlwn' hwltm' W PWME p'k krtn' GDE PWN p'ty'p' krtn' W QDM blswm HNHTWN-tn' <i>ašəm. vohū</i> 4 gwptn' <i>yaθā. ahū. vairiō</i> 2 gwptn'
Y10.5		<i>varəðaiiaŋuha. mana. vaca. vīspāscā. paiti. varšacīš. vīspāscā. paiti. frasparəyē. vīspāscā. paiti. frauuāxsš MN vīspāscā. paiti. varšacīš. OD frauuāxsš KRA 2 b'l l'spyk LWTE zwt' BRA gwbšn' W bwd OL y wly' (?) YHBWN-šn'</i>	<i>varəðaiiaŋuha. mana. vaca. vīspāscā. paiti. varšacīš. vīspāscā. paiti. frasparəyē. vīspāscā. paiti. frauuāxsš MN vīspāscā. paiti. varšacīš. OD frauuāxsš l'spyk LWTE zwt' BRA gwbšn' W KRA 2 b'l bwd OL y 'thš YHBWN-šn'</i>	<i>varəðaiiaŋuha. mana. vaca. vīspāscā. paiti. varšacīš. vīspāscā. paiti. frasparəyē. vīspāscā. paiti. frauuāxsš MN vīspāscā. paiti. varšacīš. OD frauuāxsš 2 b'l gwptn' KRA 2 b'l bwd OL y 'thš YHBWN-šn' l'spyk-c LWTE zwt' BRA gwptn'</i>
Y9.1	N28.40 ēk pad abestāg frōd kunēnd ud zōt hōm-stūt bun abāz kunēd pad hōm-stūt bun be nigerišn			
Y11.8	N28.40 pad <i>nəmō. haomāi. mazdađātāi. vaŋhuš. haomō. huđātō</i> be nigerišn pas ka nihuft estēd weh-iz ast.	<i>ṢNE gyw'k l'spyk LWTE zwt' BRA gwbšn' āaṭ. aoxta. zaraθuštrō. nəmō. haomāi. mazdađātāi. vaŋhuš. haomō. mazdađātō. nəmō. haomāi.</i>		<i>ṢNE gyw'k l'spyk LWTE zwt' BRA gwbšn' āaṭ. aoxta. zaraθuštrō. nəmō. haomāi. mazdađātāi. vaŋhuš. haomō. mazdađātō. nəmō. haomāi.</i>
VrS3.1	N28.41 <zōt> ka hāuanəmə āstaiia nē gōwēd [ka nē pad kardag mad estēd] u-šan pad yašt ī kēh bē *rāyēnid pad wisperad ud bayān yasn šāyēd būdan rāspīg ka azəm vīsāi nē gōwēd ī pad kār andar yazišn pad tis-iz kār nē šāyēd ka ēk pad gāh-ē hamē gōwēd pad hamāg kār šāyēd		zōt gōwēd hāuanəmə. āstaiia. rāspīg pad gāh ī hāwanān ud pad dast ī dašn <ṭ> zōt azəm. vīsāi. zōt gōwēd ātrauuaxšəm. āstaiia. rāspīg pad gāh <ṭ> atrawaxš azəm. vīsāi. zōt frabərətārəm. āstaiia. rāspīg pad gāh ī fraburdārān azəm. vīsāi. zōt ābərətārəm. āstaiia. rāspīg pad gāh ī āburd<ār>ān azəm. vīsāi. zōt āsnatārəm. āstaiia. rāspīg pad gāh ī āsnadārān azəm. vīsāi. zōt raeθbiškarəm. āstaiia. rāspīg pad gāh ī rahwiškarān azəm. vīsāi. zōt sraošāuuarəzəm. āstaiia. dāhištəm. aršuuacastəməm rāspīg pad gāh ī srōšāwar<z>ān azəm. vīsāi.	
Y11.9	N28.42 pad <i>yō. nō. aēuuō. aṭ. tē. para-hōm pad war ī zōhrag barišn</i> u-š <i>yō. nō. aēuuō.</i> pad *war ī zōhrag gōwišn ast kē ēdōn gōwēd ay ka andar rāh-ē be *gōwēd ā šāyēd	<i>l'spyk pl'hwm PWN YDE hwy QDM OHDWNtn' W PWN g's y plblt'l'n' YBLWN-šn' BRA OL g's y NPŠE PWN wl zwhl BYN 3 'ngwšt blswm YHSNN-šn' yō. nō. aēuuō. aṭ. tē. uiiē. θrāiōidiāi. tūrahe. maṇḍāidiāi. xšuuīdəm. haptāzdiāi. nauua. dasme. yōi. vā. yaēθma</i>	<i>l'spyk pl'hwm PWN YDE y hwy QDM OHDWNtn' W PWN g's y plblt'l'n' OZLWN-šn' BYN 3 'ngwšt OL y blswm d'lšn' BRA gwbšn' yō. nō. aēuuō. aṭ. tē. uiiē. θrāiōidiāi. tūrahe. maṇḍāidiāi. xšuuīdəm. haptāzdiāi. nauua. dasme. yōi. vā. yaēθma</i>	<i>l'spyk pl'hwm PWN YDE y hwy QDM OHDWNtn' W PWN g's y plblt'l'n' OZLWN-šn' BYN 3 'ngwšt OL y blswm YHSNN-šn' yō. nō. BRA gwbšn' aēuuō. aṭ. tē. uiiē. θrāiōidiāi. tūrahe. maṇḍāidiāi. xšuuīdəm. haptāzdiāi. nauua. dasme. yōi. vā. yaēθma</i>

Cantera - 3. Changement et continuité du récitatif

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīsperad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
Y11.10	N28.43 zōt ka-š *taškanagīhā xūb *bast estēd pas dagr jār xūb *pad <im šōn> u-š dast pad bun ī barsom frāz dārišn fabardār parahōm ul *ō dast nihišn ud <i>pairi.tē. haoma.</i>	zwt YDE PWN bwn y blswm pr'c YHSNN-šn' plblt'l pl'hwm LALA OL YDE dšn' y zwt' HNATWN-šn' zwt' YMRRWN-yt' <i>pairi.tē. haoma</i>		pl'hwm LALA OL YDE dšn' y zwt' HNATWN-šn' zwt' YMRRWN-yt' <i>pairi.tē. haoma...</i>
Y11.11	N28.43 <i>ašəm. vohū</i> 3 be gōwišn nēmag-ē abāg xwarišn ud bār ī did az ān ī abāg nēm-ē abāg xwarišn ud bār ī sidīgar hamē abāg xwarišn ka 4 bār xwarēd ā -š drāyīd bawēd ka ēk bār ayāb 2 bār xwarēd ayāb raspīg abestāg nē gōwēd <ayāb-iš ataxš-ē *abd ī ōh nišnihād wāzag-ē be gōwēd> ayāb zōt dast nē pad barsom dārēd <i>ašəm. vohū</i> be ēk ... nē rōšnag ēdōn uskārd kū hamāg šāyēd be ān ī ēw-tom [kū zōt] dast nē pad barsom dārišn <i>ašəm. vohū.</i> be gōwēd čē ān kē abāg gōwēd u-š gumānīg ast kē ēdōn gōwēd ay hād <i>vanhuca vanhāsca</i> ōh rāyēnišn u-š gumānīh wizārd bawēd	<i>ašəm. vohū</i> 3 gwptn' W pl'hwm PWN 3 2/2 b'l LWHAL OŠTEN-tn' KRA b'l l'spyk 'šmwhwk' 2 gwptn' zwt' PWME p'k krtn' W YDE KRA 2 PWN p'ty'p' krtn' W QDM blswm HNATWN-tn' AYT MWE pltwm nymk-HD LWTE OŠTEN-šn' b'l TWḂ MN ZK y LWTE PRG-HD LWTE OŠTEN-šn' b'l stygl hm'k LWTE OŠTEN-šn' <i>ašəm. vohū</i> 4 gwptn'	<i>ašəm. vohū</i> 3 gwptn' W pl'hwm PWN 3 b'l OŠTEN-tn' KRA b'l l'spyk <i>ašəm. vohū</i> 2 gwptn' W bwd OL y 'thš YHBWN-tn' W PWME DKYA krtn' W zwt' YDE PWN p'ty'p' krtn' W QDM blswm HNATWN-tn'	<i>ašəm. vohū</i> 3 gwptn' W pl'hwm hwlt'n' PWN 3 b'l W PWKN KRA b'l l'spyk <i>ašəm. vohū</i> 2 gwptn' W PWME DKYA krtn' W zwt' YDE PWN p'ty'p' krtn' W QDM blswm HNATWN-tn' <i>ašəm. vohū</i> 4 gwptn'
VrS3.11	N28.44 pad <i>yejhē. mē. ašāt. hacā.</i> jīw be baxšišn pad 3 bahr 2 bahr ān ī zōhrag ud ē k ā n ī barsom [[*ay tāg ī *bastag kē az kust ī dašn-iš zōhrag padiš]]		<i>ašəm. vohū</i> 3 gwptn' yejhē. mē. ašāt. hacā. vahištəm. yesnē. paiī. vaēdā. mazdā. ahurō. yōi. āḡharəcā. həḡticā. tā. yazāi. xvāiš. nāmēniš. pairicā. jasāi. vaḡtā.: <i>vohū. xšadrəm. vairīm. bāgəm. aibibairištəm.</i> yw'm HLKWN-tn' PWN 3 2 bhl zwhl W pl'g'm pr'c OL y blswm YBLWN-šn' . l'spyk PWN g's y slwš'wlcyn' <i>yavā. ahū. vairiō. yō. zaotā. frā. mē. marūē.</i> zwt' <i>avā. ratuš.</i> krtn'	
Y13.7	N28.44b pad ān 4 yatāhūwēryō pad <i>šiiəoθananqm</i> ī frađom andak-ē grih be sōhišn u-š pas tā ō <i>sastica</i> be hilišn ast kē ēdōn gōwēd ay xwad-iš tā ō <i>sastica</i> <be hilišn>.	<i>yavā. ahū. vairiō.</i> 4 gwptn' PWN KRA <i>šiiəoθananqm</i> glyh y blswm ywmbynytn' <i>ašəm. vohū</i> 3 gwptn'	<i>yavā. ahū. vairiō.</i> 4 gwptn' PWN KRA <i>šiiəoθananqm</i> glyh y blswm ywmbynytn' <i>ašəm. vohū</i> 3 gwptn' l'spyk bwd OL y 'thš YHBWN-tn'	<i>yavā. ahū. vairiō.</i> 4 gwptn' PWN KRA <i>šiiəoθananqm</i> glyh y blswm ywmbynytn' <i>ašəm. vohū</i> 3 gwptn'

Cantera - 3. Changement et continuité du récitatif

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīšperad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
Y15.1 ~ VrS6.1	N28.45 <u-š pad <i>sastica</i> > barsom and dašn paydāg be gīrišnīh az-iš ēw tāg ī stabrtar ud rāsttar pad datuš be *abrāzišn ka az 2 ēk-ē ā n ī stabrtar ast kē ā n ī rāsttar gōwēd ka datuš be škīhēd ka barsom drahnāy <be mānēd u-š *any pas *āsāyišn ēw tāg az kust ī dašn abāz *abrāzišn ast kē ān ī hōy gōwēd ka barsom drahnāy> be mānēd u-š ān be nihišn u-š kē-ē did be bandišn ud andar barišn u-š ēw tāg az kust ī dast abāz abrāzišn ast az ān ī hōy gōwēd	<i>sastica</i> zwt W l'spyk KRA TLYN' BRA YMRRWN-šn' . bwd OL y 'thš HNATWN-tn' blswm LALA YNSBWN-šn' blswm dšn' 'nd pyt'k BRA kwnšn' AP-š t'k-1 l'sttl W stpltl PWN dtwš kwnšn' BRA 'pl'dynšn' MN YDE y l'sttl W dls' (???) AYT' cygwn' hwpšš (???) LAWHL krtn' blswm OL m'hlyw ASLWN-šn' W YDE QDM blswm HNATWN-šn' . AMT dtwš BRA škyhyt AMT blswm dl'hn' BRA KTLWN-yt AP-š ZK y PWN p'sšn' HD t'k' MN kwstk' TWB LAWHL x 'pl'cynšn' AYT MNW ZK y hwy YMRRWN-yt AMT blswm dl'n' BRA m'nyt AP-š ZK BRA HNATWN-šn' AP-š TWB BRA ASLWN-šn' AP-š HD t'k MK kwstk' y dšn' LAWHL x 'pl'dynšn' <i>vantāca. rafnahāca.</i> <i>aməšō. spəntō. vañhūš.</i> <i>srīrāiš. nāmqn. āzbaiia.</i> <i>aməšō. spəntō. vañhūš.</i> <i>srīrāiš. nāmqn. ašahe.</i> <i>frāiieze. bəraja. vañhūš.</i> <i>ašahe. bəraja. daēnaiiā.</i> <i>vañhuiiā. māzdaiiasnōiš</i>	<i>sastica</i> zwt W l'spyk KRA 2 BRA gwbšn' blswm MN m'hlyw LALA YNSBWN-šn' BRA 2 nym LAHL OHDWN-<šn'> 8 PWN dwk'nk hwwbmsšn' (???) 'wšmwltm' W' ywk t'k l'sttl W stpltl PWN OL y dtwš krtn' . <i>vantāca.</i> <i>rafnahāca.</i> <i>vīdūšaēibiiasca.</i> <i>zaodrābiū.</i> <i>aršuxdaēibiiasca. vāyziū.</i> <i>aməšō. spəntō. vañhūš.</i> <i>srīrāiš. nāmqn. āzbaiia.</i> <i>aməšō. spəntō. vañhūš.</i> <i>srīrāiš. nāmqn. ašahe.</i> <i>frāiieze. bəraja. vañhūš.</i> <i>ašahe. bəraja. daēnaiiā.</i> <i>vañhuiiā. māzdaiiasnōiš.</i>	<i>sastica</i> zwt W l'spyk KRA 2 BRA gwbšn' blswm QDM OBYDWN-šn' 'ywk t'k l'sttl W stpltl PWN dtwš kwnšn' BRA 'pl'cynšn' blswm OL y m'hlyw ASLWN-šn' W YDE QDM blswm HNATWN-šn' <i>vantāca.</i> <i>rafnahāca. vīdūšaēibiiasca.</i> <i>zaodrābiū. aršuxdaēibiiasca.</i> <i>vāyziū. aməšō. spəntō.</i> <i>vañhūš. srīrāiš. nāmqn.</i> <i>āzbaiia. aməšō. spəntō.</i> <i>vañhūš. srīrāiš. nāmqn.</i> <i>ašahe. frāiieze. bəraja.</i> <i>vañhūš. ašahe. bəraja.</i> <i>daēnaiiā. vañhuiiā.</i> <i>māzdaiiasnōiš.</i>
Y15.2 ~ VrS6.2		swkwhlk' (???) LAWHL l'st' OBYDWN-šn' jīv BRA HLKWN-šn' <i>yejñhē.</i> <i>mē. ašā. hacā.vahištəm.</i> <i>ahurō. yōi. āñharəcā.</i> <i>hənticā. tq.3 yazāi.</i> <i>x'āiš. nāmānīš.</i> <i>pairicā. jasāi. vañtā.</i> <i>pl'g'm W YDE OL wl y</i> <i>glyyh (???) y blswm</i> <i>HNATWN-tn' bwltn'</i> l'spyk 'sm PWN <i>vañtā.</i> OL y 'thš HNATWN-tn' KRA gyw'k AYK YHWWN-yt kwnšn' <i>vohu. xšəθrəm.</i> <i>vairīm. bāgəm.</i> <i>aibībairištəm. pl'g'm W</i> blswm OL wl y glyyh (???) y blswm YBLWN-tn'	<i>yejñhē. mē. ašā.</i> <i>hacā.vahištəm. yesnē. paiī.</i> <i>vaēdā. mazdā. ahurō. yōi.</i> <i>āñharəcā. hənticā. tq.3</i> <i>yazāi. x'āiš. nāmānīš.</i> <i>pairicā. jasāi. vañtā.</i> <i>pl'g'm W YDE OL wl y</i> <i>glyyh (???) y blswm</i> <i>HNATWN-tn' bwltn'</i> l'spyk 'sm PWN <i>vañtā.</i> OL y 'thš HNATWN-tn' KRA gyw'k AYK YHWWN-yt kwnšn' <i>vohu. xšəθrəm.</i> <i>vairīm. bāgəm.</i> <i>aibībairištəm. pl'g'm W</i> YDE OL wl y dls (???) y blswm HNATWN-tn' KRA gyw'k AYK YHWWN-yt OHDWN-šn' W l'spyk PWN g's y slwš'wlc'n' <i>yaθā. ahū.</i> <i>vairiū. yō. zaota. frā.mē.</i> <i>mrūtē zwt' zwt' aθā. ratuš.</i> krtn'	<i>yejñhē. mē. ašā.</i> <i>hacā.vahištəm. yesnē. paiī.</i> <i>vaēdā. mazdā. ahurō. yōi.</i> <i>āñharəcā. hənticā. tq.3 yazāi.</i> <i>x'āiš. nāmānīš. pairicā. jasāi.</i> <i>vañtā. vohu. xšəθrəm. vairīm.</i> <i>bāgəm. aibībairištəm. l'spyk</i> PWN g's y slwš'wlc' <i>yaθā.</i> <i>ahū. vairiū. yō. zaota.</i> <i>frā.mē. mrūtē zwt' zwt' aθā.</i> <i>ratuš. krtn'</i>
Y18.8-9		<i>spəntā. mainiū. OD OL y</i> <i>ahurō 2 b'l gwptn' . ašəm.</i> <i>vohū. 3 gwptn' .</i> <i>spəntā.mainiūm. hāitīm.</i> <i>yazamaide. . yejñhē. hātəm.</i> OD LOYSE gwptn' . <i>yaθā.</i> <i>ahū. vairiū. . 3 PWN</i> bwlnđ KALA gwptn' W pl'g'm 'pl'stn' . <i>ašəm.</i> <i>vohū. 3 gwptn'</i>	<i>spəntā. mainiū. OD OL y</i> <i>ahurō 2 b'l gwptn' . ašəm.</i> <i>vohū. 3 gwptn' .</i> <i>spəntā.mainiūm. hāitīm.</i> <i>yazamaide. . yejñhē. hātəm.</i> OD LOYSE gwptn' . <i>yaθā.</i> <i>ahū. vairiū. . 3 PWN</i> bwlnđ w'ng gwptn'	<i>spəntā. mainiū. OD ahurō 2</i> b'l gwptn' . <i>ašəm. vohū. 3</i> gwptn' . <i>spəntā.mainiūm.</i> <i>hāitīm. yazamaide. . yejñhē.</i> <i>hātəm. OD LOYSE gwptn' .</i> <i>yaθā. ahū. vairiū. . 3 PWN</i> bwlnđ w'ng gwptn'

Cantera - 3. Changement et continuité du récitatif

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīsperad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
Y22.1	N28.46 pad <hōmāst> bun ēsm ud bōy ēw tāg az dašn be nihišn u-š hōm ud urwarām pad candh be paydāgēnišn hōm pad kamistīh sē grīh ud pad wēšīštīg 5. <i>šōpaθ</i> pad dwāzdah hōmāst-ē tašt-ē enyā urwarām ī andar ā n pad nēmag u-š hamē xwarišn	hwm'st bwn' 'ysm W bwd 'ywk t'k HNATWN-tn' hwm PWN kmystyh 3 t'k W 'wlwl'm p'lk-1 HNATWN-tn' <i>barāsmana.</i> <i>paiti.bərəta. haða.zaoθra.</i> <i>daθušō. ahurahe. mazdā. ...</i>	hwm'st bwn' 'ysm W bwd 'ywk t'k QDM HNATWN-tn' hwm PWN kmystyh 3 t'k W 'wlwl'm p'lk-1 HNATWN-tn' <i>barāsmana. paiti.bərəta.</i> <i>haða.zaoθra. daθušō.</i> <i>ahurahe. mazdā. ...</i>	hwm'st bwn' 'ysm W bwd 'ywk t'k HNATWN-tn' hwm PWN kmystyh 3 t'k W 'wlwl'm p'lk-1 HNATWN-tn' <i>barāsmana.</i> <i>paiti.bərəta. haða.zaoθra.</i> <i>daθušō. ahurahe. mazdā. ...</i>
Y22.28	N28.46 u-š pad *āšayišn harw tis-ē xūb be nigērišn			MN <i>iməm. haoməm. ašaiia.</i> <i>uzdātəm. OD OL y ašaciθra.</i> <i>āiiese. yešti. 2 b'l gwptn' .</i> KRA 2 b'l s'cšn' hwp' BRA nkylšn' W bwd OL y 'thš YHBWN-šn
Y24.1 ~VrS13.1	N28.46 u-š pad <i>ahurāi mazdāi</i> hōm-urwarām <be *war> ī <i>jūu</i> ul dārišn. <i>Ēn kū ciyōn</i> ud cand dārišn <i>ām</i> <i>nē rōšnag.</i> Dādweh guft hād gōš bālāy dārišn frāz ō pēš dārišn u-š <pad> be nigerišn.	tštk' MNW-š hwm W 'wlwl'm BYN ZK-c ZYAA (???) y'm BYN YDE YNSBWN-šn' LWTE 'pyst'k LAWHL YHSNN-šn' . ZNE AYK cygwn' W cnd YHSNN-šn' '-m LA lwšnk . d'twyh gwpt' HWE-t gwš b'l' YHSNN-šn' pr'c OL pyš YHSNN-šn' AP-š PWN BRA nkylšn' <i>ahurāi. mazdāi. haomq.</i> <i>āuuaēđaiiamahī. ...</i>	tštk' MNW-š hwm W 'wlwl'm BYN ZK y yw'm BYN QDM YDE YNSWN-šn' . <i>ahurāi.</i> <i>mazdāi. haomq.</i> <i>āuuaēđaiiamahī. ...</i>	tštk' MNW-š hwm W 'wlwl'm BYN ZK-c ZKYA (???) *y'm BYN LWTE 'pyst'k LAWHL YHSNN-šn' <i>ahurāi. mazdāi. haomq.</i> <i>āuuaēđaiiamahī. ...</i>
Y24.12 // VrS13.19 ~Y24.13 // VS24.1		Y24.12 <i>āaθ. dīš. āuuaēđaiiamahī.</i> <i>daθušō. ahurahe. mazdā.</i> hwm p'l' PWN dtwš LWTE HNATWN-šn' PWN 'wlwys BRA HNATWN-šn' h'wn' MN kwstk hwy BRA YDE dšn' YHYTYWN-šn' PWN lng pr'c nkwn kwnšn'	VrS13.19 <i>āaθ. dīš. āuuaēđaiiamahī.</i> PWN Z NE gyw'k tštk MNW-š hwm W 'wlwl'm BYN <PWN> dtwš LAWHL HNATWN-šn' PWN 'wlwys BRA HNATWN-šn' . h'wn' M<N> kwstk' y hwy PW<N> dšn' YHYTYWN-šn' PWN lng BRA kwnšn' bwd OL y 'thš YHBWN-šn' <i>asniiaēibiio. ašahe.</i> <i>ratubiiō. hāuuanē.</i> <i>ašaone. ašahe. radβe.</i> <i>yasnāica. vahmāica.</i> <i>xšnaoθrāica. frasastaiiaēca</i>	VS24.1 <i>āaθ. dīš. āuuaēđaiiamahī.</i> bwd OL y 'thš YHBWN-šn' ZNE gyw'k tštk MNW-š hwm W 'wlwl'm BYN PWN dtwš LAWHL HNATWN-šn' PWN 'wlwys BRA HNATWN-šn' W h'wn' MN kwstk' y hwy OL kwstk' y dšn' YHYTYWN-šn' PWN lng pr'c kwnšn' <i>dātāi</i> <i>haða.dātāi vīdaēuūai</i> <i>zaraθuštrāi ašaone ašahe</i> <i>radβe. yasnāica. vahmāica.</i> <i>xšnaoθrāica. frasastaiiaēca.</i>
Y25.1 ~ VrS15.1	N28.46 pad <i>aməšā. spəntā.</i> hāwan abāg wardēnišn	<i>aməšā. spəntā. huxšadθrā.</i> <i>hudāñhō. yazamaide h'wn'</i> LAWHL wltynšn' <i>ahurəm.</i> <i>mazdqm. ...</i>	<i>aməšā. spəntā. huxšadθrā.</i> <i>hudāñhō. yazamaide h'wn'</i> LAWHL wltynšn' <i>ahurəm.</i> <i>mazdqm. ...</i>	<i>aməšā. spəntā. huxšadθrā.</i> <i>hudāñhō. yazamaide h'wn'</i> LAWHL wltynšn' <i>ahurəm.</i> <i>mazdqm. ...</i>
Y25.2	N28.46 u-š pad <i>iməm</i> <i>haoməm</i> hōm ud urwarām andar hāwan abganēd	<i>iməm. haoməm. ašaiia.</i> <i>uzdātəm. yazamaide. ...</i> <i>hadānaēpatqm. ašaiia.</i> <i>uzdātqm. yazamaide.</i> hwm W 'wlwl'm BYN h'wn' LMYTWN-šn'	<i>iməm. haoməm. ašaiia.</i> <i>uzdātəm. yazamaide. ...</i> <i>hadānaēpatqm. ašaiia.</i> <i>uzdātqm. yazamaide.</i> hwm W 'wlwl'm BYN h'wn' LMYTWN-šn'	<i>iməm. haoməm. ašaiia.</i> <i>uzdātəm. yazamaide. ...</i> <i>hadānaēpatqm. ašaiia.</i> <i>uzdātqm. yazamaide.</i> hwm W 'wlwl'm BYN h'wn' LMYTWN-šn'
Y26.11	N28.46 pad <i>yəñhē. hātqm.</i> OD LOYŠE 'sm W HNATWN-tk p'c OL y 'thš YBLWN-šn' l'spyk <i>yadā. ahū. vairiio. yō.</i> <i>zaota. frā.mē. mrūtē zwt' adā.</i> <i>ratus. krtn'</i>	<i>yəñhē. hātqm.</i> OD LOYŠE 'sm W HNATWN-t YKOYMWN-yt' OL wyly (???) YBLWN-šn' l'spyk <i>yadā. ahū. vairiio. yō.</i> <i>zaota. frā.mē. mrūtē zwt'</i> <i>adā. ratus. krtn'</i>		<i>yəñhē. hātqm.</i> OD LOYŠE 'sm W bwd HNATWN-tk p'c OL y 'thš YBLWN-šn' l'spyk <i>yadā. ahū. vairiio. yō. zaota.</i> <i>frā.mē. mrūtē zwt' adā.</i> <i>ratus. krtn'</i>

Cantera - 3. Changement et continuité du récitatif

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīsperad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
Y27.1		<i>aētaf. dim. vīspanqm. 'plh'wn' BRA 'pl'dynšn' mazištəm. dazdiūi. ahūmca. ratūmca. yim. ahurəm. mazdaqm. PWN 'wlyws BRA HNATWN-šn' snadhāi. agrahe. mainiiūš. druuatō....</i>		<i>aētaf. dim. vīspanqm. 'plh'wn' BRA 'pl'cynšn' mazištəm. dazdiūi. ahūmca. ratūmca. yim. ahurəm. mazdaqm. 'plh'wn' PWN 'wlyws BRA HNATWN-šn' snadhāi. agrahe. mainiiūš. druuatō....</i>
Y27.2		<i>fradadhāi. ahurahe. mazdāi. raēuuatō. □arənaṇuhatō. .... spəntahe. mainiiūš. dāmanqm. aš aonqm 'plh'wn' OL BBA y h'wn' HNATWN-šn' PWN KRA fradadhāi 'plh'wn' 4 'ngwst' BRA 'pl'cynšn' 'ytwn' AYK PWN pnc fradadhāi gwš b'l' YDE QDM YHSNN-yt' PWN dāmanqm. aš aonqm 'plh'wn' BRA dl y h'wn' HNATWN-šn'</i>	<i>fradadhāi. ahurahe. mazdāi. raēuuatō. x'arənaṇuhatō. .... spəntahe. mainiiūš. dāmanqm. aš aonqm PWN KRA fradadhāi 'plh'wn' 4 'ngwst' BRA 'pl'cynšn' 'ytwn' AYK PWN pnc fradadhāi gwš b'l' YDE QDM YHSNN-yt' PWN dāmanqm. aš aonqm 'plh'wn' BRA dl y h'wn' HNATWN-šn'</i>	<i>fradadhāi. ahurahe. mazdāi. raēuuatō. x'arənaṇuhatō. .... spəntahe. mainiiūš. dāmanqm. aš aonqm PWN KRA fradadhāi 'plh'wn' 4 'ngwst' BRA 'pl'cynšn' 'ytwn' AYK PWN pnc fradadhāi gwš b'l' YDE QDM YHSNN-yt' PWN dāmanqm. aš aonqm 'plh'wn' OL BBA y h'wn' HNATWN-šn'</i>
Y27.3	N28.46 u-š pad ā n 4 yatāhūwēryō 3 ud 6 ud 9 pad <i>xšaθrəmcā</i> ī sidīgar gōš bālāy ul dārišn az ān gyāg paydāg <i>āθritī</i> <i>xšaθrō.kərətahe</i> <i>gaošō.bərəzō</i> <i>us.šāuuaiiōiū</i>	<i>yaθā. ahū. vairiō. 4 b'l' gwptn' 'plh'wn' PWN yt'hwlywk' pltwm 'plh'wn' PWN BBA y h'wn' cygwn' hwlšyt' gltyt BRA gltynšn' PWN yaθā. ahū. vairiō. pltwm PWN šīiāōθananqm 1 W PWN aṅhəuš 1 b'l' W PWN mazdāi 1 b'l' kwptn' W PWN dtygl yaθā. ahū. vairiō. hm PWN ZNE w'ckKRA 'ywk 2 b'l' kwptn' W PWN stygl yt'hwlyw hm PWN ZNE w'ck yh' KRA 'ywk 3 b'l' kwptn' 'ytwn' MNW pltwm YHWWN-yt' 3 b'l' W PWN dtygl 6 b'l' W PWN stygl 9 b'l' PWN xšaθrəmcā stygl 'plh'wn' gwš b'l' BRA 'pl'cynšn' PWN yaθā. ahū. vairiō. ch'lw m hwm W 'wlv' m hm'y kwpsn'</i>	<i>yaθā. ahū. vairiō. 4 b'l' gwptn' PWN yt'hwlywk' pltwm 'plh'wn' PWN BBA y h'wn' cygwn' hwlšyt' gltyt BRA gltynšn' PWN yaθā. ahū. vairiō. pltwm PWN šīiāōθananqm 1 W PWN aṅhəuš 1 b'l' W PWN mazdāi 1 b'l' kwptn' W PWN dtygl yaθā. ahū. vairiō. hm PWN ZNE w'ck yh' KRA 'ywk 2 b'l' *kwptn' W PWN stygl yaθā. ahū. vairiō. hm PWN ZNE w'ck yh' KRA 'ywk 3 b'l' kwptn' 'ytwn' AYK PWN yaθā. ahū. vairiō. pltwm YHWWN-yt' 3 b'l' W PWN dtygl 6 b'l' W PWN stygl 9 b'l' PWN xšaθrəmcā stygl 'plh'wn' gwš b'l' BRA 'pl'cynšn' PWN yaθā. ahū. vairiō. 4-wm hwm W 'wlv' m hm'y kwpsn'</i>	<i>yaθā. ahū. vairiō. 4 b'l' gwptn' PWN yt'hwlywk' pltwm 'plh'wn' PWN BBA y h'wn' cygwn' hwlšyt' gltyt BRA gltynšn' PWN yaθā. ahū. vairiō. pltwm PWN šīiāōθananqm 1 W PWN aṅhəuš 1 b'l' W PWN dtygl yaθā. ahū. vairiō. hm PWN ZNE w'ck yh' KRA 'ywk 2 b'l' kwptn' W PWN stygl yaθā. ahū. vairiō. hm PWN ZNE w'ck yh' KRA 'ywk 3 b'l' kwptn' 'ytwn' AYK PWN pltwm YHWWN-yt' 3 b'l' W PWN dtygl 6 b'l' W PWN stygl 9 b'l' kwptk YHWWN-yt' PWN xšaθrəmcā stygl 'plh'wn' gwš b'l' BRA 'pl'cynšn' PWN yaθā. ahū. vairiō. ch'lw m hwm W 'wlv' m hm'y kwpsn'</i>
Y27.4	N28.46 ka ō h škāfēd ān ī xwēš barsom zōt ātaxš š kāfišn ā -š ēdōn kunišn kū abar harw 3 ōh rasēd [[ō hōm ud - urwarām]] ahōg	<i>MN mazdā. aṭ. mōi. OD OL y dā. ahūm. 4 b'l' gwptn' KRA 4 b'l' hwm W 'wlv' m hm'y 'p'yt kwptn' W h'wn' šk'ptn' AMT 'w' šk'pyt ZK y NPŠE blswm W zwt' 'thš šk'pšn' ' -š 'ytwn' kwnšn' AYK QDM KRA 3 KN YAMYTWN-yt' OL hwm W 'wlv' m YAMYTWN-yt' OL hwm W 'wlv' m 'ywk</i>	<i>mazdā. aṭ. mōi. ... dā. ahūm. 4 gwptn' hwm W 'wlv' m kwptn' W h'wn' šk'ptn'</i>	<i>mazdā. aṭ. mōi. ... dā. ahūm. 4 gwptn' hwm W 'wlv' m hm'y 'p'yt kwptn'</i>
Y27.5	N28.47 u-š pad ān 3 ašəm. vohū. padyāb andak-ē andar kunišn	<i>ā. airiēmā. išiiō. ... masatā. mazdā 4 b'l' gwptn' hwm W 'wlv' m hm'y kwptn' W h'wn' šk'ptn' . ašəm. vohū. 3 b'l' gwptn' PWN KRA 'ywk-1 zwhl 'ndk-1 PWN vohū BYN h'wn' kwnšn'</i>	<i>ā. airiēmā. išiiō. ... masatā. mazdā 4 b'l' gwptn' hwm W 'wlv' m kwptn' W h'wn' šk'ptn' . ašəm. vohū. 3 b'l' gwptn' PWN KRA 'ywk-1 zwhl 'ndk-1 PWN vohū BYN h'wn' krtn'</i>	<i>ā. airiēmā. išiiō. ... masatā. mazdā 4 b'l' gwptn' hwm W 'wlv' m kwptn' W h'wn' šk'ptn' . ašəm. vohū. 3 b'l' gwptn' PWN KRA 'ywk-1 zwhl 'ndk-1 PWN vohū BYN h'wn' krtn'</i>
VrS16.1	N28.47 pad <i>yejhē. mē. ašāṭ. hacā.</i> keh abāz ō meh wardēnišn			

Cantera - 3. Changement et continuité du récitatif

	Nērangestān	Yasna (F3a)	Wīsperad (G18b)	Wīdēwdād (Ave977/978)
Y27.6 ~VrS16.3		<i>haoma. pairi. 'plh'wn' cygwn' hwlšt gltyt' BYN h'wn' 3 b'l gltynyt' harəšiiēnte. mazda.xšaθra. aša.ratauuō. vanhuš. sraošō. yō. ašahe. hacaite. mazaraiia. hāca. idā. yōiθβā. astu</i>	<i>haoma. pairi. harəšiiēnte. mazda.xšaθra. aša.ratauuō ... taṭ. ustəmāmcī. . zwt' yaθā. ahū. vairiiō. yō. ātrauuaxšō. frā. mē. marūtē. l'spyk aθā. ratuš. krtn' . zwt' auuaθāṭ. idā. sraošō. astū. ahurahe. mazdā. yasnāi. səuuīštahe. aš aonā yō. nā. ištō</i>	<i>haoma. pairi. harəšiiēnte. mazda.xšaθra. aša.ratauuō ... taṭ. ustəmāmcī. . zwt' yaθā. ahū. vairiiō. yō. ātrauuaxšō. frā. mē. marūtē. l'spyk aθā. ratuš. krtn' . zwt' auuaθāṭ. idā. sraošō. astū. ahurahe. mazdā. yasnāi. səuuīštahe. aš aonā yō. nā. ištō</i>
VrS16.5	N28.47 pad <i>haomanqmca. harəšiiamnanqm</i> abar hawān abāz gardēnišn		'plh'wn' cygwn' hwlšt gltyt' BYN h'wn' 3 b'l gltynyt' W hwm W 'wlv'l'm PWN 'plh'wn' YNSBWN-x ₂ <i>haomanqmca. harəšiiamnanqm</i>	'plh'wn' cygwn' hwlšt gltyt' BYN h'wn' 3 b'l gltynyt' W hwm W 'wlv'l'm PWN 'plh'wn' YNSBWN-x ₂ <i>haomanqmca. harəšiiamnanqm</i>
Y27.7 ~VrS16.6-7	N28.47 pad <i>aršuxdanqmca. vacaṇqm</i> ēw srēšk andar ō <i>jūu</i> abganišn	<i>humaiia. upaṇhā. cīšmaide. .... aršuxdanqmca. vacqm. hwm W 'lwl'm PWN 'plh'wn' YNSBWN-tn' W slyšk-1 BYN yywd'n' LMYTWN-šn'</i>	VrS16.6 VrS16.7 PWN <i>aršuxdanqmca. vacaṇqm. slyšk-1 BYN yywd'n' LMYTWN-šn' srauuajqmca. zaraθuštrinqm. ... vaxəðβanqmca. varštuanqmca</i>	VrS16.6 VrS16.7 PWN <i>aršuxdanqmca. vacaṇqm. slyšk-1 BYN yyw'm LMYTWN-šn' srauuajqmca. zaraθuštrinqm. ... vaxəðβanqmca. varštuanqmca</i>
Y27.7 VrS16.8	N28.47 pad <i>aθa.zī. nā. humāiiōtara. aṇhən.</i> be war ī zōhrag barišn ud pad *barsom dārišn	<i>aθā.zī. nā. humāiiōtarā. aṇhən 'plh'wn' LWTE hwm W 'wlv'l'm PWN kwstk' y hwy W YDE hwy PWN sl y blswm HNATWN-tn' PWN wl y zwhl BYN hwy .</i>	PWN <i>aθa.zī. nā. humāiiōtara. aṇhən. h'wn'dstk' MN hwm W 'wlv'l'm KHDE MN YDE y hwy BRA blswm YBLWN-šn' humaiia. aēta. ... īziūca. cinavāmaide.</i>	PWN <i>aθa.zī. nā. humāiiōtara. aṇhən. h'wn'dstk' MN hwm W 'wlv'l'm KHDE MN YDE y hwy BRA blswm YBLWN-šn' humaiia. aēta. ... īziūca. cinavāmaide.</i>
Y27.7 VrS16.9	N28.47 pad <i>ān</i> 4 yatāhūwēryō pad <i>šiiāoθananqm</i> ī fradom be wardēnišn	<i>yaθā. ahū. vairiiō. 4 gwptn' PWN ZK y pltwm zwl <BYN> hwm žp'l' kwnšn' PWN xšaθrəmcā BRA 'ps'lsn' PWN ZK y dtygl W stygl W ch'lwm hm 'ytwn' BRA 'ps'lsn'</i>	<i>humaiia.nō. buiata. .... humāiiōtara. aṇhən. 'plh'wn' LWTE hwm W 'wlv'l'm PWN kwstk y hwy PWN LOYŠE y blswm LAWHL HNATWN-šn' . l'spyk yaθā. ahū. vairiiō. yō. zaoṭā. frā. mē. marūtē. zwt' aθā. ratuš. krtn' . yaθā. ahū. vairiiō. 4 gwptn' PWN ZK y pltwm zwhl BYN hwm p'l' kwnšn' PWN xšaθrəmcā BRA 'ps'lsn' PWN ZK y dtygl W stygl W ch'lwm hm 'ytwn' BRA 'ps'lsn' . l'spyk h'wn'n' ašəm. vohū. 'ywk gwptn'</i>	<i>humaiia.nō. buiata. .... humāiiōtara. aṇhən. 'plh'wn' LWTE hwm W 'wlv'l'm PWN kwstk y hwy PWN LOYŠE y blswm LAWHL HNATWN-šn' . l'spyk yaθā. ahū. vairiiō. yō. zaoṭā. frā. mē. marūtē. zwt' aθā. ratuš. krtn' . yaθā. ahū. vairiiō. 4 gwptn' PWN ZK y pltwm zwhl BYN hwm p'l' kwnšn' PWN xšaθrəmcā BRA 'ps'lsn' PWN ZK y dtygl W stygl W ch'lwm hm 'ytwn' . l'spyk h'wn'n' ašəm. vohū. 'ywk gwptn'</i>
Y27.8	N28.47 pad <i>ādāi. kahiiāicī. paiṭi.</i> be *pālāyišn	<i>yā. səuuīštō. ... mōi. ādā i. kahiiāicī. paiṭi. 3 gwptn' W PWN KRA paiṭi BRA 'ps'lsn'</i>	<i>yā. səuuīštō. ... mōi. ādā i. kahiiāicī. paiṭi. 3 gwptn' W PWN KRA paiṭi BRA 'ps'lsn'</i>	<i>yā. səuuīštō. ... mōi. ādā i. kahiiāicī. paiṭi. yā. səuuīštō. 3 b'l W KRA PWN paiṭi hwm W 'wlv'l'm BRA 'ps'lsn'</i>
Y27.9	N28.47 pad <i>us.moi. uzārəšuuā. ahurā. ahurā. ā rmaiṭi. təuuīšim. dasuuā.</i> ul 3 *vacast az dašn ēk hōy ēk pad war ī zōhrag dārēd	<i>us.moi. uzārəšuuā. ahurā. zwhl b'l' YHSNN-šn' PWN HNA wycst' MN dšn' PWN HNA wycst' MN hwy PWN HNA wycst' PWN wl y zwhlk' YHSNN-šn' PWN 4-wm wycst' QDM blswm HNATWN-šn' PWN LOYŠE y m'hlwy ahurā. ā rmaiṭi. təuuīšim. dasuuā. ... fəsəratūm</i>	<i>us.moi. uzārəšuuā. ahurā. zwhl LALA d'lsn' PWN HNA wycst' MN dšn' PWN HNA wycst' MN hwy PWN HNA wycst' PWN wl y zwhlk' d'lsn' PWN 4-wm wycst' QDM blswm HNATWN-šn' PWN sl y m'hlwy d'lsn' ahurā. ā rmaiṭi. təuuīšim. dasuuā. ... fəsəratūm</i>	<i>us.moi. uzārəšuuā. ahurā. zwhl LALA d'lsn' PWN HNA wycst' MN dšn' PWN HNA wycst' MN hwy PWN HNA wycst' PWN wl y zwhlk' d'lsn' PWN 4-wm wycst' QDM blswm HNATWN-šn' PWN sl y m'hlwy d'lsn' ahurā. ā rmaiṭi. təuuīšim. dasuuā. ... fəsəratūm</i>

2. Les sept hāuuanaiiō ratauuō (N84.1)

<i>hapta hən̄ti hāuuanaiiō ratauuō barəsma stərənāēti</i> Sept sont les articulations matinales (pour lesquelles) on déploie le faisceau	
<i>paoiriia yejhē mē ašāt hacā</i> La première est <i>yejhē mē ašāt hacā</i>	Y15.2
<i>bitiia ahunanəm vairiianəm</i> La deuxième est celle des Ahuna Vairiia	Y18.9
<i>θritiia dāidī mōi</i> La troisième est <i>dāidī mōi</i>	Y18.1
<i>tūiriia uštāuuitiā vā spəntā mainiiūš vā hātōiš</i> La quatrième est les sections de la hāiti Uštāuuitī ou Spəntā.mainiiu	Y43 ou Y47
<i>puxda yejhē mē ašāt hacā</i> La cinquième est <i>yejhē mē ašāt hacā</i>	Y63.1
<i>xstuuō dāidī mōi</i> La sixième est <i>dāidī mōi</i>	Y65.15
<i>haptaθa uštāuuitiā vā spəntā mainiiūš vā hātōiš</i> La septième est les sections de la hāiti Uštāuuitī ou Spəntā.mainiiu	Y68.24

3. N53.4-13 : la consommation du drōn

<i>zaōtā gāuš *paiti āpōiṭpaō iriio fraṅharōiṭ</i> “Que le zaotar soit le premier à consommer la viande auprès de l’eau.” ptylk y MYA yšt YKOYMWNYt’ pltwm HD OŠTE’yt	
<i>mrūiti aēta zaōta *imq vacō</i> “Le zaotar dit ces paroles” AMTš gwpt HWE’t’ zwt’ ZNE gwbsn’	
<i>aməša spənta *daēne *māzdaiiasne</i> 'mhrspnd'n' HWE'yt' dyn' m'zdysn'n' [PWN gwbsn' w KRYTWNšn']	<i>aməša spənta daēne māzdaiiasne</i> <i>vaṅhauuasca vaṅ^vhīšca zaōθrāsca</i> 'mhrspndyt' dyn' m'zdysn'n' [PWN KLYTWNšn'] MNW ŠPYL ZKL W ŠPYL NKĀ [AYK ZKLc LKWM ŠPYL HWE'yt' W NKĀ LKWM ŠPYL HWE'yt] zwhlc [ZK ŠPYL MN mdyn' y LKWM]
<i>vaṅhauuasca vaṅ^vhāušca zaōθrāsca</i> ŠPYL ZKL W ŠPYL NKĀ zwhl [AYK ZKL LKWM ŠPYL HWE'yt' W NKĀ LKWM ŠPYL HWE'yt mdyn' zwhl ZK y LKWM ŠPYL]	
<i>yō *aēšuua mazdaiiasnaēšuua</i> <i>mazdaiiasnō aojanō</i> AMT BYN OLEš'n m'zdysn'n' m'zdysnšn' YMRWNyt [y YMRWNyt AYK GBRA-HD ŠPYL GBRA GBRA HWE _m]	<i>yō aēšuua mazdaiiasnaēšuua mazdaiiasnō</i> <i>aojanō ašahe rāθma jīštaiiamnō</i> MNW MN OLEš'n m'zdysn'n' m'zdysnynh' YMRWNyt [HNA YMLLWN't AYK GBRA ŠPYL GBRA GBRA HWE _m] W PWN ZK y 'hl'yh b'hl zyw't AYK b'hl W d'sl ŠPYL'n' OŠTE't
<i>ašahe rāθma jīštaiiamnō</i> PWN 'hl'yh b'hl z'yšt [AYK b'hl W d'sl y ŠPYL'n OŠTE'yt	
<i>yāθβa gaēθā ašahe *mərəṅənte</i> MNW PWN y'twkyh gyh'n' y 'hl'yh *mlncynyt' [AYK y'twk HWE't]	<i>yāθβa gaēθā ašahe mərəṅənte</i> MNW PWN y'twkyh gyh'n' y 'hl'yh mlncyn't' [AYK y'twk HWE _t]
<i>aōi tūm dim disiiata yā apasca uruuarā</i>	<i>auui tūm dim disiiata yā apasca uruuarā</i>

<p><i>zaōθrāsca</i> QDM LKWM OLEy LA YDBHWNyt¹ [AYKš pyt'gyny't] MNW QDM MYA MNW QDM 'wlwl MNW QDM zwhl [HWE't]</p>	<p><i>zaōθrāsca</i> QDM LKWM 'w' OLEš'n' QDM nykycyt [AYK dhšk y t'štyk ptš pyt'k BRA OBYDWNx₂] MNW MYA W 'wlwl W zwhlc</p>
<p><i>yasca aētaēšqm mazdaiiasnanqm pərənāiiunqm aiβi.zūzuiianqm imq vacō nōiṭ vīsaite framrūite <aētqm ā></i> MNW QDM MN OLEš'n m'zdysn'n' *pwrn'y'n' QDM gwpt'l'n' ZNE LA MKBLWNyt PWN pr'c gwbsn' AYK <i>aməša spənta</i> LA YMRWNyt <ā></p>	<p><i>yasca aētaēšqm mazdaiiasnanqm pərənāiiunqm aiβi.zūzuiianqm imq vacō nōiṭ vīsaite framrūite aētqm ā yātumanahe jasaiti</i> MNWc MN OLEš'n m'zdysn'n' y pwl'n'k'n pr'c gwpt'l'n' ZNE gwbsn' LA MKBLWNx₁'t pr'c gwbsnyh AYK <i>aməša spənta</i> LA YMRWN't 'š hnbwsšnyh-1 y y'twkyh YAMYTNyt AYKš dhšk-1 y t'štyk ptš pyt'k YHWWN't AYT MNW 'ytwn' YMRWNyt 'y YAMTWNyt PWN nplyn²</p>
<p><i>aētqm ā yātumanahe jasaiti</i> PWN y'twkyh *hnbwsšnyh YAMTWN't AYKš dhšk y t'štyk ptš OBYDWNyt AYT MNW 'ytwn YMRWNyt 'y YAMTWN't PWN nplyn' OBYDWNtn ZNE MN 'pst'k pyt'k bc'y y dlwn'</p>	

4. N52.4-8 et Y63.3 : les offrandes au faisceau

N52.4 -8	Y63.3 (Pt4)
<p><i>yaṭ zaōta ahurəm mazdqm yazaiti maḍimāi barəsmq̄n paiti.barōiṭ</i> “Quand le <i>zaotar</i> sacrifie à Ahura Mazda, il fait l’offrande à la moitié du faisceau.”</p>	<p><i>ahurəm mazdqm</i> PWN myd'nk' blswm QDM 'y YBLWNyt “ il doit l’emporter à la moitié du faisceau” <i>aš auuarəm ašahe ratūm yazamaide</i> QDM wl zwhlk MN LOYŠE y blswm PWN 4 'ngwst “à côté de la tasse (pour le <i>zōhr</i>), à quatre doigts de distance du faisceau”</p>
<p><i>aməšə spəntə yazaiti frātəmāi marəsmq̄n paiti.barōiṭ</i> “(Quand il) sacrifie aux Immortels Bienfaisants, il fait l’offrande à l’avant du faisceau.</p>	<p><i>aməšā spəntā huxšaθrā hudāṅhō yazamaide</i> pr'ctwm LOYŠE blswm “à l’extrême avant du faisceau”</p>
<p><i>apō aṭ yazamaide *hauuiōtəmāi barəsmq̄n paiti.barōiṭ</i> « (Quand) il récite <i>apō aṭ yazamaide</i>, il fait l’offrande à l’extrême gauche du faisceau »</p>	<p><i>apō aṭ yazamaide</i> QDM hwytl y blswm PWN wl y zwhlk W MN LOYŠE blswm PWN 4 'ngwst' “à l’extrême gauche du faisceau, à côté de la tasse (pour le <i>zōhr</i>), à quatre doigts de distance du faisceau”</p>
<p><i>ašāunqm urunascā frauuašīscā yazamaide dašinōtəmāi barəsmq̄n paiti.barōiṭ</i> « (Quand) il récite <i>ašāunqm urunascā frauuašīscā yazamaide</i>, il fait l’offrande à l’extrême droite du faisceau »</p>	<p><i>ašāunqm urunascā frauuašīscā yazamaide</i> OL dšn'tl y blswm PWN wl y zwhlk “à l’extrême droite du faisceau, à côté de la tasse (pour le <i>zōhr</i>)”</p>
<p><i>vīspaēibiiō yasnō.kərətaēibiiō maḍəmāi *barəsmq̄n paiti.barōiṭ</i> Pendant toutes les récitations du <i>Yejhē hātqm</i> il fait l’offrande à la moitié du faisceau.”</p>	<p><i>yejhē hātqm āaṭ yesne paitī</i> PWN myd'nk' blswm *YBLWNyt PWN wl y zwhlk “il doit l’emporter à la moitié du faisceau, à côté de la tasse (pour le <i>zōhr</i>)”</p>

¹ LA YDBHWNyt /nē yazēd/ pour *nigēzēd*

² J2, K5 omettent AYT 'ytwn' YMRWNyt 'y YAMTWNyt PWN nplyn

5. N52.9

N52.9	VrS39.4ss selon RSPA230 (265r) (Ir-VS)
	<i>daitikanqmca aiđiiunqm hiaṭ urunō y rāspīg ō ī dast ī hōy zōt šawišn hāwan abar nihišn ašāunqm āaṭ urunō y.</i> Le Rāspīg doit aller à la gauche des <i>zōt</i> , et déposer le mortier. <i>ašāunqm āaṭ urunō y.</i>
<i>kudō.zātanqmciṭ kār-ē nē dānēm</i> lors de <i>kudō.zātanqmciṭ</i> , je ne sais pas quelle est l'action.	pad <i>kudō.zātanqmciṭ zōt pārag ī zōhr andar hāwan kunišn</i> Lors de <i>kudō.zātanqmciṭ</i> le <i>zōt</i> dépose une portion du <i>zōhr</i> dans le mortier
<i>narqmca abar hāwan nāirinqmca ay abarhāwan</i> lors de <i>narqmca</i> , (il le tient) sur le mortier; lors de <i>nāirinqmca</i> sur le pilon ;	<i>narqmca nāirinqmca abarhāwan abar hāwan zanišn</i> Lors de <i>narqmca nāirinqmca</i> il doit frapper le pilon sur le mortier.
<i>yaēšqm vahehīš andar rāh vanaiṅtī vā abar θraxti abar ātaxš daēnā abar zamīg</i> lors de <i>yaēšqm vahehīš</i> dans le chemin ; lors de <i>vanaiṅtī vā</i> Dans un coin sur le feu ; lors de <i>daēnā</i> sur la terre ;	<i>yaēšqm vahihīš daēnā vanaiṅtī vā rāspīg hāwan andar urwis nihišn</i> lors de <i>yaēšqm vahihīš daēnā vanaiṅtī vā</i> le Rāspīg dépose le mortier dans l' <i>urwis</i>
<i>vaṅhən abar tašt ī waras</i> lors de <i>vaṅhən</i> , sur la tasse du <i>Waras</i>	<i>vaṅhən abar warasdān nihišn</i> lors de <i>vaṅhən</i> , il le tient sur la tasse du <i>waras</i>
<i>vaonarē <abar> dast ī zōt u-š pas <ō> *war ī zōhrag barišn u-š tā ō xšaθrəmca ī sidīgar pad war ī zōhrag dārišn u-š tā ō xšaθrəmca ī sidīgar <ō> abāz ō barsom āwarišn</i> lors de <i>vaonarē</i> dans la main du <i>zōt</i> et après on l'apporte au plateau de <i>zōhr</i> et on le tient sur le plateau du <i>zōhr</i> jusqu'au troisième <i>xšaθrəmca</i> et lors du troisième <i>xšaθrəmca</i> on l'apporte à nouveau vers le <i>barsom</i>	<i>vaonarē andarag ādišt urwis abar zamīg nihišn</i> lors de <i>vaonarē</i> il le dépose sur la terre entre l'autel du feu et l' <i>urwis</i>

6. Les variantes de la liturgie longue selon le Nērangestān

	Proportion du lait et eau N28.21	Tiges du <i>barsom</i> N72.11
Yašt ī keh	(2 eau ?) / 2 lait	15
Yašt ī hāwan		21
Wīsperad	4 eau / 2 lait	33
Ēk-Hōmāst		33
Hādōxt ī ēk-hōmāst	4 eau / 2 lait	33
Dō-Hōmāst	6 eau / 2 lait	Au moins 70

Dah-Hōmāst	8 eau / 2 lait	Au moins 70
Dwāzdah Hōmāst	8 eau / 2 lait	Au moins 70
Wīspērad ī artōkartēn	10 eau / 2 lait	551

7. HN2.13-14 (traduction d'après Kellens)

<i>āaṭ tum nišhidōiš gāvāasca srāuuaiiō apasca vaṇuhīš yazəmnō ā tarəmca ahurahe mazdā narəmca ašauuanəm kuxšnuuqno asnāaṭca qjasəntəm dūrāaṭca</i>	Tu te mettais à réciter les Gāθās, à sacrifier aux bonnes eaux et au feu d'Ahura Mazdā et à choyer l'homme partisan de l'Agencement qui vient de près ou de loin.
<i>āaṭ maṃ friṭṭaṃ haitīm friṭṭotarṃ srīraṃ haitīm srīrōtarṃ bəraḫḫaṃ haitīm bəraḫḫōtarṃ frataire gātuuō aṅhanṃ fratarō.taire gātuuō nišādaiiōiš aēta humata aēta hūxta aēta huuaršta āaṭ maṃ narō paskāṭ yazənte ahurəm mazdaṃ darəḡō.yaštīmca haṃ.parštīmca</i>	Alors que j'étais aimée, tu m'as rendue plus aimée ; alors que j'étais belle, tu m'as rendue plus belle ; alors que j'étais admirée, tu m'as rendue plus admirée ; alors que j'étais assise en avant, tu m'as fait asseoir encore plus avant. Ce sont les choses que tu as bien pensées, que tu as bien dites et que tu as bien faites. Ainsi les hommes offrent désormais à moi, Ahura Mazdā, le long sacrifice et l'entretien.

8. Les Staota Yesniia dans les variantes de la liturgie longue

Yasna	Wisperad	Dō-Hōmāst (selon le Nērangestān)	Dō-Hōmāst (selon K7b)
Ahuna Vairiia	Ahuna Vairiia	Ahuna Vairiia	Ahuna Vairiia
Ahunauuaitī G	Ahunauuaitī G	Ahunauuaitī G	Ahunauuaitī G
Yasna Haptaṅhāiti	Yasna Haptaṅhāiti	Yasna Haptaṅhāiti	Yasna Haptaṅhāiti
Uštāuuaitī G	Uštāuuaitī G	Spəntā.maniiu G	Uštāuuaitī G
Spəntā.mainiiu G	Spəntā.mainiiu G	Uštāuuaitī G	Spəntā.mainiiu G
Vohu.xšaθrā G	Vohu.xšaθrā G	Vohu.xšaθrā G	Vohu.xšaθrā G
	Yasna Haptaṅhāiti apara	Yasna Haptaṅhāiti apara	Yasna Haptaṅhāiti apara
Vahištōišti G	Vahištōišti	Vahištōišti G	Vahištōišti G
		Vahištōišti G	Vahištōišti G
Airiīaman Išiia	Airiīaman Išiia	Airiīaman Išiia	Airiīaman Išiia
		Airiīaman Išiia	Airiīaman Išiia

9. Le final des Gāθās dans le Wisperad et dans le Dō-Hōmāst

	Wisperad	Wisperad ī Dō-Hōmāst (K7b)
		AMT dwhwm'st YDBHWNyt ZNE gyw'k 'ylymn dtykl b'l LAWHL KRYTWNtn' Quand on célèbre le Dō-Hōmāst, ici on récite l'Airiīaman une deuxième fois.
Y54.1	<i>ā airiīamā išiiō rafədrāi jaṅtū. nərabiiascā nāribiiascā zaraṭuštərahe. vaṅhəuš rafədrāi manəḡhō yā daēnā.</i>	<i>ā airiīamā išiiō rafədrāi jaṅtū. nərabiiascā nāribiiascā zaraṭuštərahe.</i>

	<p><i>vairīm hanāṭ mīzdəm.</i> <i>ašahiiā yāsā ašīm yaqm išiiqm ahurō.</i> <i>masatā mazdā (4x)</i></p> <p><i>ašəm vohū (3x)</i></p>	<p><i>vaṅhēuš rafədrāi manəḡhō yā daēnā.</i> <i>vairīm hanāṭ mīzdəm.</i> <i>ašahiiā yāsā ašīm yaqm išiiqm ahurō.</i> <i>masatā mazdā (4x)</i></p> <p><i>ašəm vohū (3x)</i></p>
Y54.2	<p><i>airiīamanəm išīm yazamaide</i> <i>amauuantəm vərəθrājanəm</i> <i>viṭbaēšəḡhəm mazištəm ašahe</i> <i>srauuəḡhəm:: gāṭā spəntā</i> <i>ratuxšaṭrā ašaonīs yazamaide:: staota</i> <i>yesniia yazamaide yā dātā aḡhēuš</i> <i>paouruiiehiā.</i></p> <p><i>yeḡhē hātqm</i></p>	<p><i>airiīamananō išiiēhe sraoθrəm āiiese</i> <i>yešti xšnūmaihe isaṭuuāstrahe</i> <i>zaraθuštrahe aš aonō frauuašē</i> <i>xšnaoθra yasnāica vahmāica</i> <i>xšnaoθrāica frasastaiiāēca</i></p> <p><i>yeḡhē hātqm</i></p>
VrS29.0-5 = Vr24.0-2	<p><i>ahurəm mazdqm ašauuanəm ašahe</i> <i>ratūm yazamaide zaraθuštrəm</i> <i>aš auuanəm ašahe</i> <i>ratūm yazamaide zaraθuštrahe aš aonō</i> <i>frauuašīm yazamaide aməšē</i> <i>spəntā aš aonqm yazamaide ašāunqm</i> <i>vaḡuhīs sūrā spəntā frauuašaiiō.</i> <i>yazamaide ... ..</i></p> <p><i>ratūm bərəzantəm yazamaide yim</i> <i>ahurəm mazdqm yō ašahe apanōtəmō</i> <i>yō ašahe jaḡmūštəmō vīspa srauuā</i> <i>zaraθuštri yazamaide vīspaca</i> <i>huuaršta šiiəθna yazamaide varštaca</i> <i>varəšiiamnaca</i></p> <p><i>yeḡhē hātqm</i></p>	
		<p>zwt w'c OHDWNtn' l'spyk <i>aθā ratuš</i> bwndk gwptn <i>yaθā ahū vairiio yō</i> <i>zaotā</i> zwt <i>aθā ratuš</i> bwndk gwptn' aylymn QDM gwptn OD sl Le zōt prend le wāz. Le Raspīg le dit en entier : <i>aθā ratuš...</i> (Le <i>raspīg</i> dit): <i>yaθā ahū vairiio yō zaotā</i>. Le zōt dit en entier : <i>aθā ratuš...</i> Il dit l'Airiīaman jusqu'à la fin.</p>
		<p><i>ā airiīmā išiiō rafədrāi jaṅtū.</i> <i>nərəbiiascā nāiribiiascā</i> <i>zaraθuštrahe.</i> <i>vaṅhēuš rafədrāi manəḡhō yā daēnā.</i> <i>vairīm hanāṭ mīzdəm.</i> <i>ašahiiā yāsā ašīm yaqm išiiqm ahurō.</i> <i>masatā mazdā (4x)</i></p> <p><i>ašəm vohū (3x)</i></p>
		<p><i>airiīamananō išiiēhe sraoθrəm āiiese</i> <i>yešti xšnūmaihe isaṭuuāstrahe</i></p>

		<p><i>zaraθuštrahe aš aonō frauuašēe</i> <i>xšnaoθra yasnāica vahmāica</i> <i>xšnaoθrāica frasastaiiaēca</i></p> <p><i>yej̄hē hātqm</i></p>
<i>VrS29.0-5 = Vr24.0-2</i>		<p><i>ahurəm mazdqm ašauuanəm ašahe</i> <i>ratūm yazamaide zaraθuštrəm</i> <i>aš auuanəm ašahe</i> <i>ratūm yazamaide zaraθuštrahe</i> <i>aš aonō frauuašīm yazamaide aməšē</i> <i>spəntā aš aonqm yazamaide ašāunqm</i> <i>vaṇuhīš sūrā spəntā frauuašaiiō.</i> <i>yazamaide ... ..</i></p> <p><i>ratūm bərəzantəm yazamaide yim</i> <i>ahurəm mazdqm yō ašahe apanōtəmō</i> <i>yō ašahe jaṃmūštəmō vīspa srauuā</i> <i>zaraθuštri yazamaide vīspaca</i> <i>huuaršta šīiaoθna yazamaide</i> <i>varštaca varəšīiamnaca</i></p> <p><i>yej̄hē hātqm</i></p>
Y55.1	<i>vīspā gaēvāasca tanuuasca azdābīšca...</i>	

10. Le deuxième Hōmāst dans la cérémonie du Dō-Homāst après le Yasna Haptaḡhāiti

N84.13-15	K7b	Les textes complets
<i>vīspasca aməšqm spəntqm yaz.</i> (Y42.6 fin) <i>ašəm vohū 3</i>	<i>vīspqmca aməšqm spəntqm</i> <i>yazamaide</i> (Y42.6 fin) <i>ašəm vohū 3 gwptn'</i>	Y42.6 <i>ašəm vohū 3</i>
<i>yej̄hē mē</i> (VrS10.0 = Vr9.0)	<i>yej̄hē mē</i> OD <i>aibibairiśrəm</i> l'spyk w'c OHDWnšnyh <i>zwt aθā ratuš bwndk gwptn'</i> l'spyk <i>səraošō idā astū</i> OD <i>yē nā ištō</i> (VrS10.0 = Vr9.0)	VrS10 (Vr9)
<i>haomanqm</i> ((VrS10.1 = Vr9.1) W hwm'st lw'<k> OD <i>*gaodaiieheca</i> (VrS11.9 avant Y22.11)	<i>haomanqm uzdātanqm</i> (VrS10.1 = Vr9.1) cygwn LOYŠ npšt hwm'st dtykl b'l gwptn' OD sl	Y22.1-10 VrS11
<i>yasnahe haptaḡhātōiš āiiese yešti</i>		<i>yasnahe haptaḡhātōiš</i> <i>āiiese yešti</i> Y22.12-fin VrS12 (Vr10) Y23.4- fin VrS13 (Vr11: ~ Y24) VrS14.1-2
<i>vīspaēibiiō aēibiiō ratubiiō</i> (Y22.12) OD <i>yaṭ vahištāt</i> (VrS13.53 = Y24.34)		
<i>hudāḡhō yazamaide</i> (Vrs14.1a = Y25.1a) <i>ahurəm mazdqm</i> (VrS14.1b) OD <i>ratufritīm yazamaide</i> (VrS14.2 fin) OD <i>yasnəm sūrəm</i> (VrS21.0=Vr16.0) OD <i>aḡhuiiaṭ</i>		VrS21 (Vr16) (Wr section après le YH)

<p><i>haca</i> <i>ātrəmca ida ahurahe mazdā</i> (VrS21.1) OD *<i>frāiiaštīmca</i> (VrS21.6)</p>		
<p><i>vaca aršuxda yazamaide</i> (Vrs14.3) OD *<i>gaēthaiiā stōiš</i> (VrS14.6) <i>iməm haoməm ašaiia uzdātəm</i> (Y25.1b) OD <i>aētaṭ dim vīspanqəm</i> (y27.1) OD <i>sraošəm xšaθrəmca</i></p> <p><i>ašəm vohū 3</i> (Y27.11 fin) <i>frauuarāne W hāuuanāe W</i> <i>sāuuanhēe W raθβqəm</i> (Y27.12) <i>yaθā ahū vairiio yō ā trauuaxšō</i> <i>W yō zaotā W aθā ratuš krtn’</i> (YVr27.13) <i>ašəm vohū 3</i> <i>aiβi.gərədmahi yasnahe</i> <i>haptanḥātōiš humataca hūxtaca</i> <i>huuarštaca aiβi.gərədmahi ašəm</i> <i>vohū 3 b’l gwptn’</i> (VrS22 =Vr17) <i>yaθā ahū vairiio yō ātrauuaxšō</i> <i>W yō zaota</i></p>	<p>AMT <i>vaca aršuxda</i> (VrS14.3) OD LOYŠE gwpt zwt W l’spyk</p> <p><i>ašəm vohū 3</i> (Y27.11 fin) <i>frauuarāne</i> (Y27.12)</p> <p>zwt <W> ’spyk w’c OHDWNšn (YVr27.13) ... PWN <i>ašəm vohū 3</i> <i>aiβi.gərədmahi</i> cygwn PWN wsplt OD ’wštwt</p>	<p>VrS14.3-fin Y25.1b- fin VrS15 Y26.11b Y27.1-5 VrS16 Y27.8-12 YVr27.13 <i>ašəm vohū 3</i></p> <p>VrS22 (Vr17) (3x)</p> <p><i>yaθā ahū vairiio yō</i> <i>ātrauuaxšō W yō zaota</i></p>

11. Le šnūman du Yasna ī rapihwin

N31.4

šnūman *ašahe vahištahe āθrasca ahurahe mazdā* ardā-fraward ast kē ēdōn gōwēd *ašahe vahištahe āθrasca ahurahe mazdā puθra*

La dédicace (du Yasna ī Rapihwin) est *ašahe vahištahe āθrasca ahurahe mazdā* et la formule des *arda-fraward* (*ašāunqəm frauuašinqəm uyranqəm aiβiθūranqəm paoiriio.ṭkaēš anqəm frauuašinqəm nabānazdištanqəm frauuašinqəm*). Il y a un commentateur qui dit : “(Seulement) *ašahe vahištahe āθrasca ahurahe mazdā puθra*.”

Dans les manuscrits

ahurahe mazdā raēuuatō x’arənaṇuhatō aməš anqəm spəntanqəm ašahe vahištahe āθrasca ahurahe mazdā puθra vīspaēšqəm yazatanqəm aš aonqəm mainiiauanqəm gaēθiianqəm ašāunqəm frauuašinqəm uyranqəm aiβiθūranqəm paoiriio.ṭkaēš anqəm frauuašinqəm nabānazdištanqəm frauuašinqəm

12. Dédicace alternative au feu aux Y22.26, 66.18 et 72.7

Standard :

*āθrō ahurahe mazdā puθra tauua ātarš puθra ahurahe mazdā maṭ vīspaēibiiō
ātārəbiiō garōiš uši.darənahe mazdadātahe ašax^vāθrahe*

Dans quelques manuscrits sāde indiens (B3, L17, P6 ; abbrev H1, J6)

āθrō ahurahe mazdā puθra tauua ātarš puθra ahurahe mazdā

*[āθrō ahurahe mazdā ^xpuθra ^{x^v}arənaṅhō sauuaṅhō mazdadātahe airiianq̄m
^{x^v}arənō mazdadātanq̄m k̄āuuaiieheca ^{x^v}arənaṅhō mazdadātahe ā θrō ahurahe
mazdā puθra kauuōiš haosrauuāṅhahe varōiš haosrauuāṅhahe asnuuaṅtahe
garōiš mazdadātahe caēcastahe varōiš mazdadātahe k̄āuuaiieheca ^{x^v}arənaṅhō
mazdadātahe ā θrō ahurahe mazdā puθra raēuuāṅtahe garōiš mazdadātahe
k̄āuuaiieheca ^{x^v}arənaṅhō mazdadātahe āθrō ahurahe mazdā puθra]*

maṭ vīspaēibiiō ātārəbiiō garōiš uši.darənahe mazdadātahe ašax^vāθrahe.